

به نام خداوند بخشنده مهربان

راهنمای اجرای برنامه کنترل شرایط جوی

بیان مسئله و ابعاد آن

زندگی ماشینی و صنعتی شدن و به تبع آن مصرف بیش از حد سوخت های فسیلی از یک سوء و افزایش جمعیت جهان از سوی دیگر، موجب شده است تا به تدریج تغییرات مشهودی در شرایط آب و هوایی کره زمین به وجود آید. در سالهای اخیر مساله ای که بسیاری از کشورها را به خود مشغول کرده است و در طیفی وسیع و گسترده همه انسانها را تهدید می کند، بحرانهای زیست محیطی و در راس آن آلودگی هوا و به تبع آن تغییرات غیرمنتظره آب و هوایی است. گرمایش زمین به دلیل آثار سوء زیست محیطی که در پی دارد، مورد توجه محافل علمی بوده است.

گرمایش جهانی و تغییرات اقلیمی می تواند بر حیات انسان روی کره زمین آثار مخرب زیادی را به همراه داشته باشد، از این رو بررسی شرایط اقلیمی حال و آینده برای مناطق مختلف دارای اهمیت می باشد. این تغییرات آب و هوایی علاوه بر آثار مخربی که بر محیط زیست دارد می تواند در محیط های شغلی هم تاثیرگذار باشد و تشدید کننده استرس های حرارتی وارده بر روی شاغلین در محیط های گرم و مرطوب و یا گرم و خشک باشد.

گرما و رطوبت یکی از عوامل فیزیکی مطرح در محیطهای کاری می باشد که در صورت عدم تامین شرایط مناسب آن می تواند به عاملی مضر در محیط های کاری تبدیل گردد. بررسی آخرین آمار واطلاعات ارسالی از دانشگاه ها / دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سراسر کشور نشان می دهد که در سال ۱۳۸۹ نزدیک به ۱۰٪ کارگاههای کشور و ۹٪ شاغلین در کارگاه ها در معرض عامل گرما و رطوبت زیان آور در محیط کار بوده اند که با مقایسه این آمار با ۶۲۵۰۰۰ کارگاه تحت پوشش و نزدیک به ۲۵۰۰۰۰۰ کارگر شاغل در آنها در کل کشور نشان می دهد که نزدیک به ۶۵۰۰۰ کارگاه و ۲۳۰۰۰۰ شاغل در آن در معرض عامل گرما و رطوبت در محیطهای کاری خود می باشند، در حالی که این آمار برای کارگاهها و شاغلین در سال ۱۳۹۰ شاخص ۱۰٪ را نشان می دهد .

از کل ۱۶۶۸۲ کارگاه و با ۴۷۵۲۵ نفر شاغل شناسایی شده استان قم در سال ۹۰ ، ۵٪ کارگاهها با ۱۲٪ شاغل در معرض گرما رطوبت قرار دارند . که این امر لزوم توجه به ساماندهی فعالیتهای مرتبط با شناسایی، اندازه گیری، ارزشیابی و کنترل با حذف عامل فیزیکی گرما و رطوبت زیان آور در محیط کار بعنوان یک عامل موثر فیزیکی بر سلامت شاغلین را آشکار می سازد . بر این اساس سیاست گذاری دست اندرکاران امر سلامت نیروی کار جامعه با هدف ارتقاء سطح سلامت شاغلین و پیشگیری از بیماریها و حوادث شغلی و نیز سازماندهی فعالیتهای بهداشت حرفه ای در بخش دولتی و بخش خصوصی (کارشناسان بهداشت حرفه ای مستقر در صنایع و کارخانجات و نیز شرکتهای ارائه دهنده خدمات تخصصی بهداشت حرفه ای) جهت تامین محیط کار مناسب و سالم برای کارگران لازم به نظر می رسد.

استان قم نیز یکی از ۹ استان پایلوت اجرای طرح کنترل شرایط جوی تلاش می کند برنامه های پیش بینی شده را همگام با سایر استانهای پایلوت اجرا و نتایج آنرا به مرکز سلامت گزارش نماید.

هدف کلی:

تامین محیط کار سالم از طریق ساندهی و بهینه سازی فعالیتهای بهداشت حرفه ای در زمینه شناسایی، ارزشیابی (WBGTسنجی) و کنترل گرما و رطوبت زیان آور در محیط کار

اهداف اختصاصی:

- ۱۰۰ درصد کارشناسان بهداشت حرفه ای واحد های صنعتی تا پایان سال ۹۲ در مورد برنامه آموزش های لازم را خواهند دید.
- کارفرمایان واحدهای کاری مشمول برنامه تا پایان سال ۱۳۹۲ در خصوص اثرات سوءناشی از مواجهه با گرما و رطوبت زیان آور آموزش خواهند دید.
- کارگران در معرض واحد های کاری مشمول برنامه تا پایان سال ۱۳۹۲ در خصوص اثرات سوءناشی از مواجهه با گرما و رطوبت زیان آور آموزش های لازم را خواهند دید.
- کارشناسان شرکت های خدمات بهداشت حرفه ای در مورد روش های استاندارد اندازه گیری و گزارش دهی شرایط جوی محیط کار آموزش خواهند دید.
- کارگاههای دارای عامل گرما و رطوبت زیان آور تا پایان سال ۹۲، و بارویکرد اقدامات اصلاحی بازرسی شوند.
- تمام واحد های کاری مشمول اقدام به اندازه گیری و ارزیابی شرایط جویی بنمایند.
- ۱۰۰ درصد کارگران واحدهای کاری مشمول برنامه تا پایان سال ۹۲ تحت معاینات سلامت شغلی قرار خواهند گرفت.

شاخص ها:

- ۱- درصد کارفرمایان کارگاههای مشمول طرح که در خصوص اثرات سوءناشی از مواجهه با گرما و رطوبت بیش از حد مجاز آموزش دیده اند.
- ۲- درصد کارگران کارگاههای مشمول طرح که در خصوص اثرات سوءناشی از مواجهه با گرما و رطوبت بیش از حد مجاز آموزش دیده اند.
- ۳- درصد کارشناسان بهداشت حرفه ای واحد های کاری مشمول برنامه که آموزش های لازم را دیده اند.
- ۴- درصد کارگاههایی که دارای گرما و رطوبت بیش از حدود مجاز مواجهه می باشند (مشمول برنامه)
- ۵- درصد شاغلین که در مواجهه با گرما و رطوبت بیش از حدود مجاز مواجهه قرار دارند (مشمول برنامه)
- ۶- درصد کارگاههای مشمول برنامه که مورد سنجش WBGT قرار گرفتند.
- ۷- درصد کارگاههای مشمول برنامه که با انجام اقدامات اصلاحی فنی مهندسی و مدیریتی، گرما و رطوبت محیط کار حذف و یا کنترل گردیده است.
- ۸- درصد شاغلین کارگاههای دارای گرما و رطوبت زیان آور که مواجهه شاغلین با عامل زیان آور با روش های فنی مهندسی و مدیریتی کنترل گردیده است.

انتظارات از مسئولین بهداشت حرفه ای عضو کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار واحد های کاری

- ۱ - مطالعه کامل و آشنایی با برنامه و نحوه اجرای آن
- ۲ - طرح موضوع در یک از جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
- ۳ - تدوین برنامه عملیاتی واحد کاری با در نظر گرفتن اهداف این برنامه
- ۴ - برگزاری جلسات آموزشی برای مدیران و سرپرستان
- ۵ - برگزاری جلسات آموزشی برای کارگران
- ۶ - اندازه گیری و ارزیابی شرایط جوی در فصول گرم سال و ارسال نتایج آن بصورت کتبی و از طریق سایت
- ۷ - ارائه راههای کنترلی ساده و کم یا بعضا بدون هزینه و اجرای بهسازی
- ۸ - ارائه گزارش فنی تصویری به بهداشت حرفه ای استان جهت درج در سایت
- ۹ - شرکت در جلسات آموزشی مرتبط با برنامه اعلام شده از طرف مرکز بهداشت
- ۱۰ - نصب پوستر های شرایط جوی در سطح واحد کاری
- ۱۱ - اجرای برنامه های تشویقی بین کارگران برای رعایت اصول شرایط جوی
- ۱۲ - توزیع پمفلت های شرایط جوی بین کارگران
- ۱۳ - انجام معاینات سلامت شغلی متناسب با عامل شرایط جوی مشاغل و پیگیری ارجاعات تا حصول به نتیجه
- ۱۴ - دقت در معاینات قبل از استخدام و بکارگیری افراد متناسب با وضعیت جسمی و روحی آنها در مشاغل
- ۱۵ - ارائه آمار و عملکرد اقدامات انجام شده از طریق سایت

بهداشت حرفه ای استان قم